

جاذبه های اصلی شغل مروجی

یوسف حجازی

مربی گروه ترویج دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران - کرج

تاریخ وصول هجدهم اسفند ماه ۱۳۶۵

چکیده

هدف کلی این بررسی شناخت جاذبه‌های اصلی شغل مروج کشاورزی است. هدفهای اختصاصی آن عبارتند از تعیین درجه اهمیت عوامل موثر در جذب افراد به حرفه مروجی و تعیین اولویت بین این عوامل. برای نیل به این مقصود از تحقیقات چالز هولین (۷) و استفن (۶) و همچنین مدل پیشنهادی شفیع آبادی (۴) استفاده گردیده است، جمعیت مورد مطالعه را ۵۰ نفر مروجین و کارشناسان ترویج کشاورزی تشکیل داده‌اند که در سال ۱۳۶۵ از طرف سازمان ترویج به عنوان نمونه انتخاب شده بودند.

اطلاعات توسط پرسشنامه جمع‌آوری گردید که در آن تعیین درجه اهمیت بین عوامل موثر در جذب افراد به حرفه مروجی با استفاده از روشهای آماری درصد و اولویت بندی بین این عوامل از طریق جمع بندی پاسخها با دادن ضریبهایی به آنها صورت گرفت.

نتایج حاصل از این بررسی نشان میدهد که در بین عوامل موثر در رفع نیازهای روانی مروج، دادن ارزش و اعتبار لازم به کار مروج و ایجاد امکانات ادامه تحصیل، در بین عوامل موثر در رفع نیازهای اجتماعی مروج مورد قبول روستائیان قرار گرفتن و توجه مسئولین اداره به آنها و بالاخره در بین عوامل موثر در رفع نیازهای جسمانی مروج تامین حقوق و مسکن هر کدام بترتیب در اولویتهای اول و دوم قرار گرفته اند. در این بررسی همچنین مشخص شد که در رضامندی شغلی مروجین رفع نیازهای روانی در اولویت اول، اجتماعی دوم و جسمانی در اولویت سوم قرار دارد.

مقدمه

مروجی روزبه‌روز از تعداد مروجین کاسته میشود.

در این حال و در شرایطی که مروج نقش مهمی در توسعه و پیشرفت کشاورزی بعهده دارد بایست در جاذبه‌های شغل مروجی برای جذب بیشتر افراد بهبودی صورت گیرد. اولین مسئله‌ای که در جذب افراد به حرفه مروجی مطرح میشود مسئله رضامندی شغلی است.

بی‌علاقگی افراد به حرفه مروجی امری قابله‌توجه و تعمق است بدلیل وجود چنین امری است که پیدا کردن بعضی شاخصهای مهم بمنظور جلب توجه افراد بصورت مسئله‌ای متحقق میشود. این موضوع زمانی شدت میگیرد که بدلیل ضعف جاذبه‌های شغلی

رضامندی شغلی يك پدیده احساسی است که يك کارمند درباره شغل خود میتواند بدست آورد. عبارت دیگر رضامندی شغلی سبب یا وسیله‌ای است برای کارآئی بیشتر افراد در هر سازمان که دانشمندان در این باره مطالعات وسیعی انجام داده‌اند. چارلز هولین (۸) در بسیاری رضامندی شغلی تحقیقاتی انجام داده که میتوان آنها را بشرح زیر خلاصه کرد:

رضامندی شغلی زمانی حاصل می‌شود که کارمند رضایت از طبیعت و ماهیت کار خود، رضایت از حقوق و مزایای دریافتی، رضایت از فرصتهای ارتقاء و ترفیع رضایت از همکاران خود و رضایت از سرپرستان خود را داشته باشد.

کرمی (۸) در تحقیقات خود نشان داده است که نوع و ماهیت کار در رضامندی شغلی مروجین موثر است. در ایکورز (۵) میگوید کار کردن فرایندی است دو جانبه بدین معنی که انسان خدمتی را بجامعه عرضه میدارد و در قبال آن چیزی را دریافت مینماید برای اینکه چنین مرحله‌ای بخوبی ادامه یابد شخص باید احساس رضایت بخشی از محیط کار خود داشته باشد. دان و استفن (۶) در این باره خاطر نشان می‌سازند که داده يك سازمان بيك فرد عبارت خواهد بود از رضامندی شغلی که بطرق مختلف از قبیل پرداخت حقوق و مزایا، پاداش، مقام و موقعیت شغلی عملی میشود و ستاده سازمان از کارکنان خود که عبارت از تولیدات مطلوبی که کارکنان به بار می‌آورند. منظور جمله فوق آنست که در مرحله اول بایستی رضامندی شغلی در کارکنان فراهم آید تا در وهله دوم بتوان از آنها حداکثر کارآئی را دریافت کرده برای اینکه بتوانیم رضامندی شغلی بیشتری در مروجین ایجاد کنیم تا از حداکثر کارآئی آنها استفاده کنیم و این کارآئی را برای همیشه در حسد

شایسته نگهداریم باید بدانیم مروج بطور کلی چه نیازها دارد سپس برای ارضا آنها کوشش کنیم.

شناخت بعضی عوامل در رضامندی شغلی مروج یکی از مسائل اساسی برای متصدیان امر در سازمان ترویج کشاورزی است. البته وقتی که شناخت لازم ایجاد شد آنوقت سؤال اینست که این عوامل چگونه باید به اجراء درآیند. واضح است که جاذبه‌های شناخته شده اگر نتوانند به مرحله عمل درآیند در حقیقت به هدف خود نرسیده‌ایم بنابراین در تعیین این جاذبه‌ها باید طوری عمل کرد که قابلیت اجرای آن برای سازمان ترویج وجود داشته باشد. شفیق آبادی (۴) نیازمندیهای مهم افراد را در انتخاب حرفه به سه دسته تقسیم کرده است که عبارتند از نیازهای جسمانی، روانی و اجتماعی. در این بررسی سعی شده است با توجه باین نیازها و سایر عواملی که در فوق بعنوان رضامندی شغلی مطرح شده و همچنین ماهیت و طبیعت شغل مروجی او را "بعضی از این عوامل در جذب افراد به حرفه مروجی شناخته شده و درجه اهمیت هر يك از آنها تعیین گردد، ثانیاً این عوامل اولویت بندی گردند.

مواد و روشها

جمعیت مورد مطالعه در این تحقیق شامل دو گروه مروجین و کارشناسان نمونه ترویج کشور در سال ۱۳۶۵ هستند که بر اساس شرایط و ضوابط سازمان ترویج از هر استان یک نفر معرفی شده بودند. بنابراین با احتساب ۲۵ استان، جامعه آماری جمعا ۵۰ نفر بوده است که کلیه آنها باستثنای مروجین و کارشناسان استان اصفهان، فارس و زنجان با اضافه مروج استان خراسان و کارشناسان آذربایجان شرقی، لرستان، بوشهر و استان مرکزی به پرسشنامه‌ها جواب دادند. از ۳۹ پرسشنامه تکمیل شده ۲۱ پرسشنامه

مربوط به مروجین و ۱۸ پرسشنامه مربوط به کارشناسان بوده است که فقط یک پرسشنامه مروج بدلیل نقص مورد تجزیه و تحلیل قرار نگرفت.

برای بررسی عقاید مروجین و کارشناسان نمونه دو پرسشنامه تهیه گردید. پرسشنامه مروج شامل دو قسمت بوده است. قسمت اول دارای ۱۸ سؤال در رابطه با اطلاعات شخصی و شغلی پاسخ دهنده میباشد. سئوالات این بخش اطلاعاتی در مورد سن، سنوات خدمت، محل تولد، تعداد افراد تحت تکفل، میزان فعالیتهای ترویجی، درصد رضایت آنها از شغل مروجی در گذشته و حال و چگونگی انتخاب شغل مروجی و سئوالات بخش دوم که صرفاً برای مقاصد پژوهشی و مطالعه جاذبه های شغلی مروجی تهیه شده بودند شامل سه جدول مربوط به عوامل موثر در رفع نیازهای روانی، اجتماعی و جسمانی مروج است. یک جدول جداگانه مربوط به تعیین اولویت بین سه عامل فوق بوده است. پرسشنامه کارشناس تنها در بعضی سئوالات مربوط به خصوصیات شخصی و شغلی با پرسشنامه مروج متفاوت بود.

متغیرهای داخل جدول مربوط به نیازهای جسمانی و اجتماعی و روانی عبارتند از:

- ۱- در رابطه با نیازهای جسمانی
  - تامین حقوق متناسب با وضع خانوادگی مروج با توجه به وضع اقتصادی کشور.
  - فراهم کردن امکانات بهداشتی و درمانی برای مروج و خانواده او.
  - تهیه مسکن ارزان قیمت.
  - فراهم ساختن امکانات رفاهی.
  - فراهم کردن امکانات آموزشی برای فرزندان مروجین
  - ایجاد امکان استفاده از امتیازات خاص.

- ارتقاء گروه و پایه.

۲- در رابطه با نیازهای اجتماعی.

- مورد توجه و قبول همکاران و هم قطاران بودن.

- مورد توجه و قبول مسئولین اداره بودن.

- مورد توجه و قبول روستائیان بودن.

- مورد توجه و قبول خانواده بودن.

۳- در رابطه با نیازهای روانی.

- فراهم کردن امکانات ترقی و ادامه تحصیل.

- ثبات و اطمینان خاطر.

- آرامش و رضایت خاطر در محیط کار.

- دادن ارزش و اعتبار لازم به کار مروج.

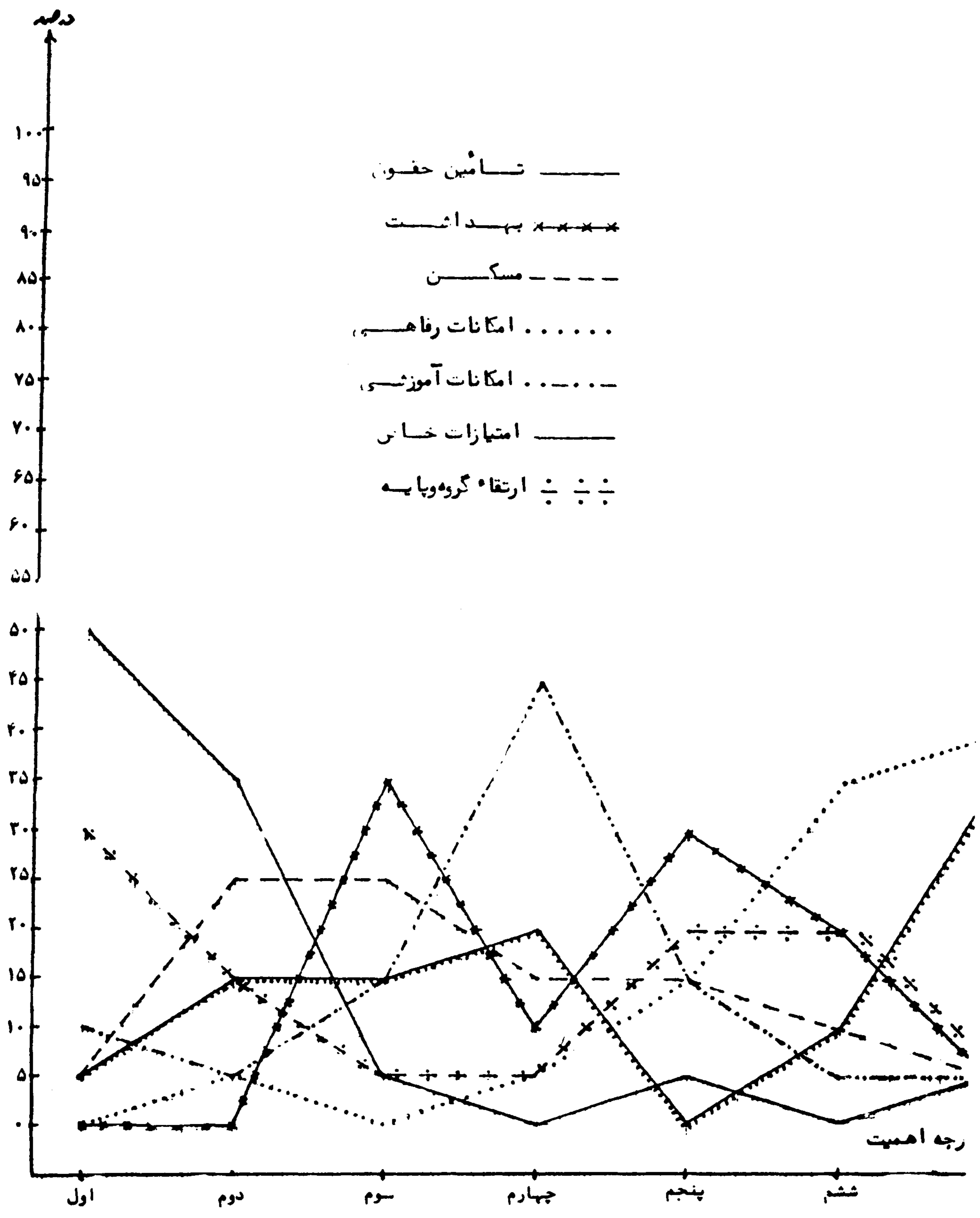
پرسشنامه ها برای اجرا، در اختیار ۲۹ نفر مروجین و کارشناسان ترویج نمونه که برای جشن هفته ترویج به تهران آمده بودند قرار گرفت و برای افراد غایب همسراه با دستورالعمل لازم از طریق رئیس ترویج استان با پست فرستاده شد، ۳۸ پرسشنامه کامل و بدون نقص آماده گردید که پس از استخراج جهت کسب نتایج بررسی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. پرسشنامه های مربوط به مروجین و کارشناسان نمونه ای که به تهران آمده بودند ظرف مدت سه روز در هفته ترویج (۶۵/۹/۱۵) تکمیل گردید.

طرز عمل برای اجرای پرسشنامه ها بدین ترتیب بوده است که به هر یک از افراد جمعیت یک پرسشنامه داده شد و به منظور حمایت روانی آزمودنیها به آنان اطمینان داده شد که اسامی آنها محرمانه و هیچگونه مسئولیتی برای آنها ببار نخواهد آمد و این موضوع برای پرسشنامه هائیکه بوسیله پست ارسال شده بود توسط نه جداگانه رعایت گردید. از پرسشگران خواسته شد که جدا و مربوط به نیازهای جسمانی، روانی و اجتماعی را بترتیب اولویت شماره کنند و توضیح داده شد که شماره ۱ مربوط

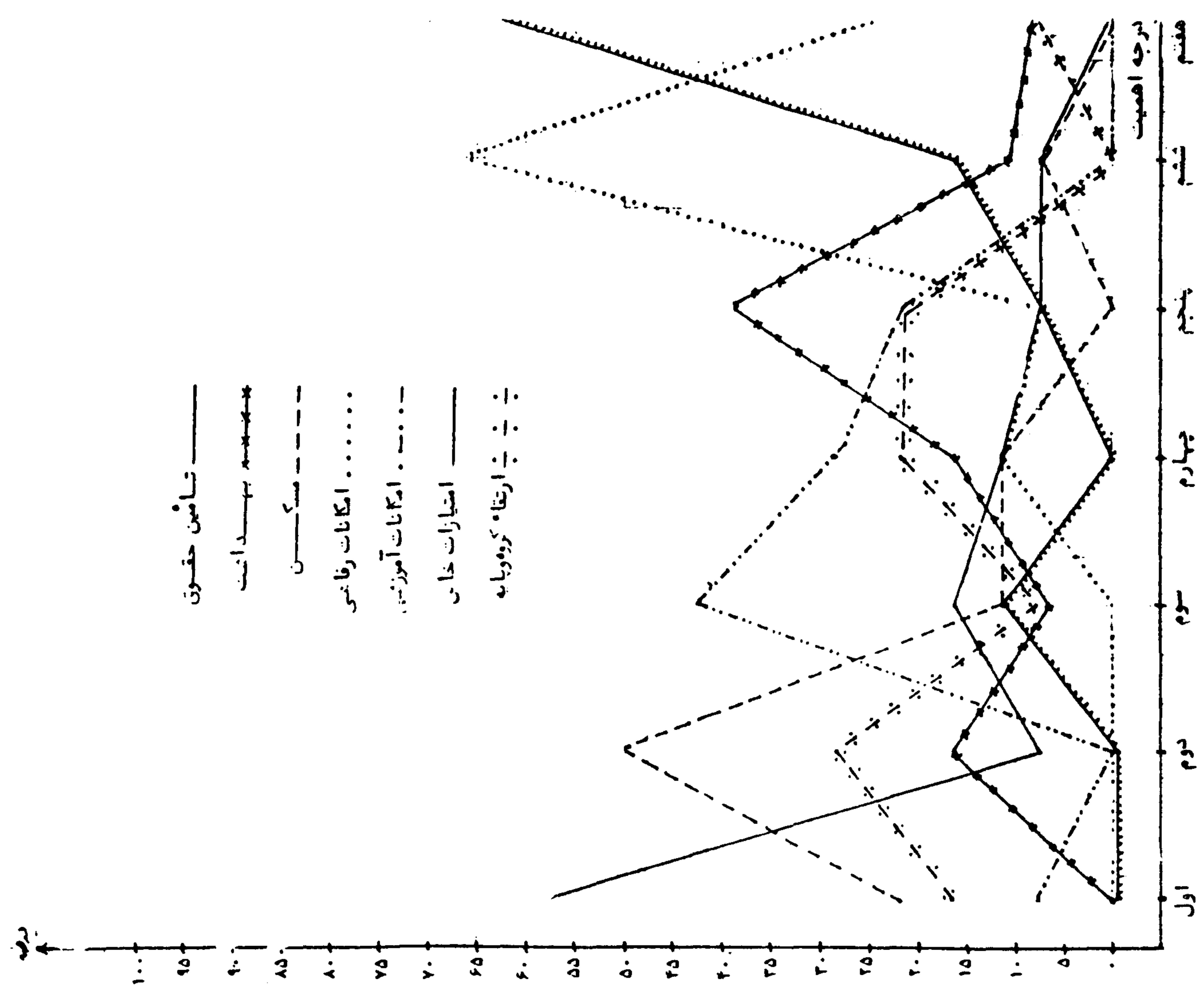
به اولویت اول و شماره‌های بعد به ترتیب اولویت‌های پائین‌تر نشان خواهد داد.

برای تعیین درجه اهمیت هر یک از عوامل موثر در رفع نیازهای جسمانی، روانی و اجتماعی مروج اطلاعات حاصله با استفاده از روش آماری درصد مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که نتایج آن در شکل‌های ۱، ۲، ۳ و ۴ نمایش داده شده است. بمنظور اولویت بندی بین این

عوامل محاسبات از طریق جمع بندی پاسخهای داده شده به هر یک از عوامل، با دادن ضریبهای آنها انجام گردید که نتایج آن در جدول شماره ۱، ۲ و ۳ دیده میشود. تعیین درجه اهمیت هر یک از سه عامل روانی، جسمانی و اجتماعی و اولویت بندی بین این سه عامل با روش فوق محاسبه گردید که نتایج آنرا در شکل شماره ۵ و جدول شماره ۴ میتوان مشاهده نمود.

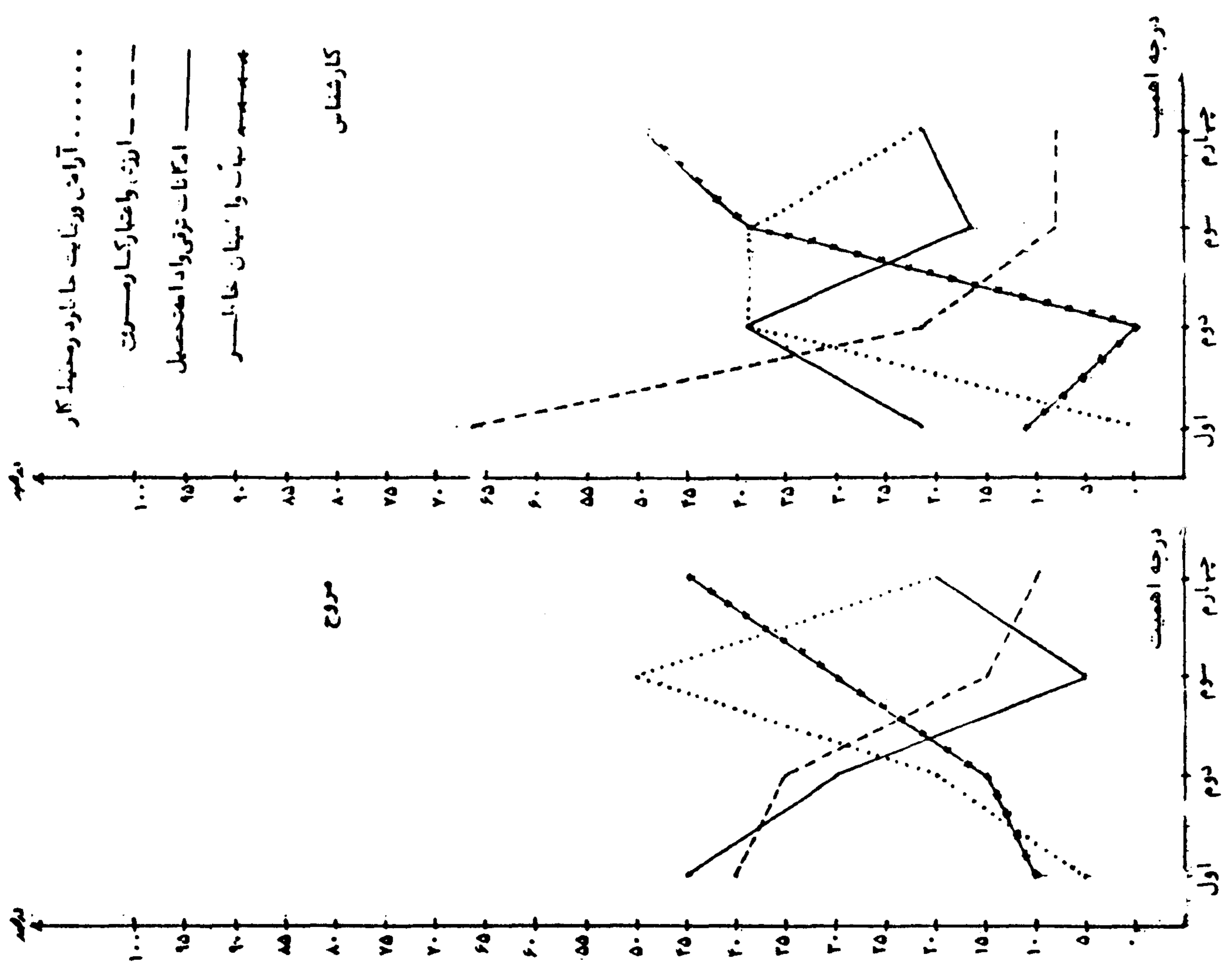

شکل ۱- درجه اهمیت عوامل مختلف در رفع نیازهای جسمانی مروج از دیدگاه مروجین

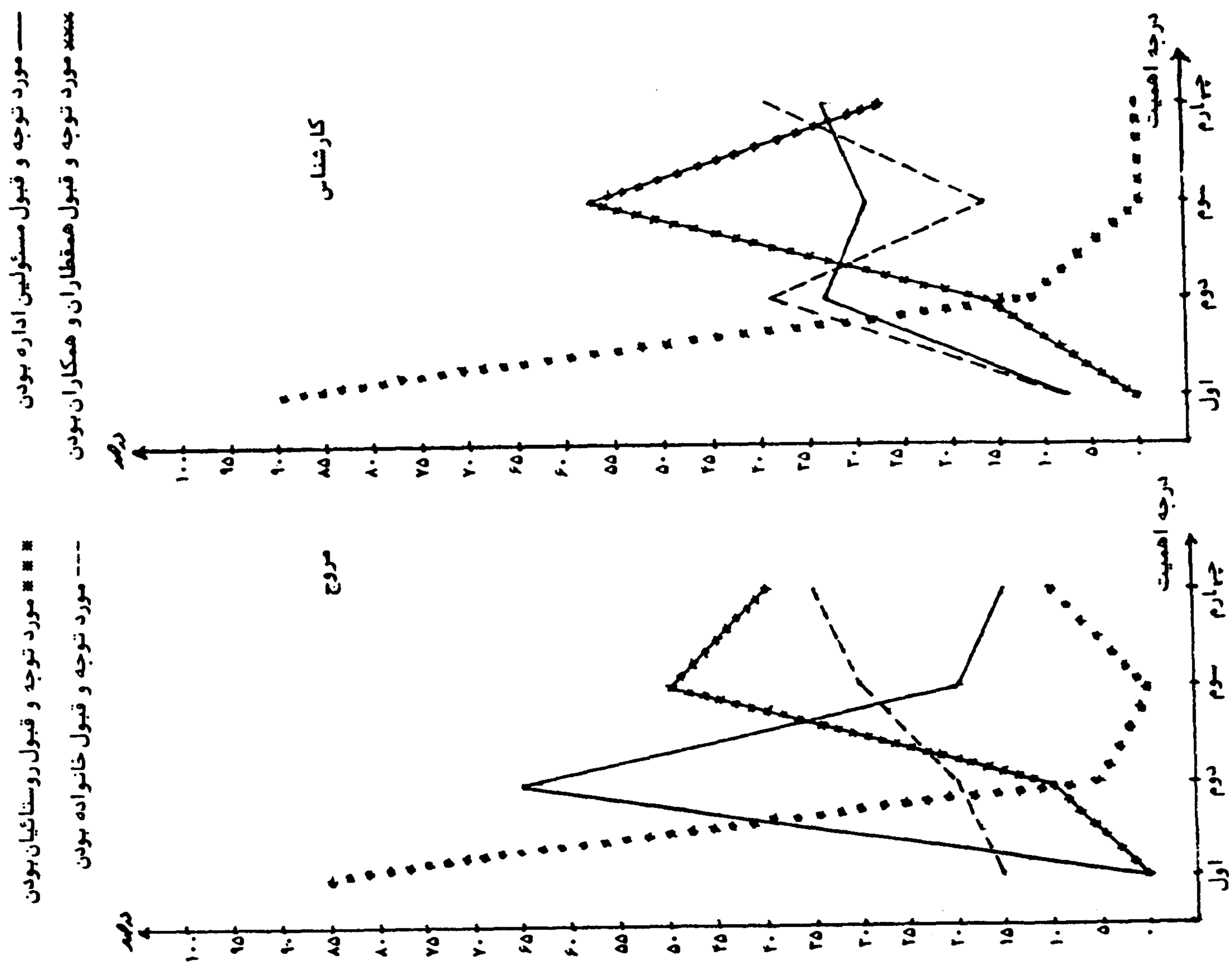
شکل ۲- درجه اهمیت عوامل مختلف در رفع نیازهای

جسمانی مروج از دیدگاه کارشناسان ترویج *

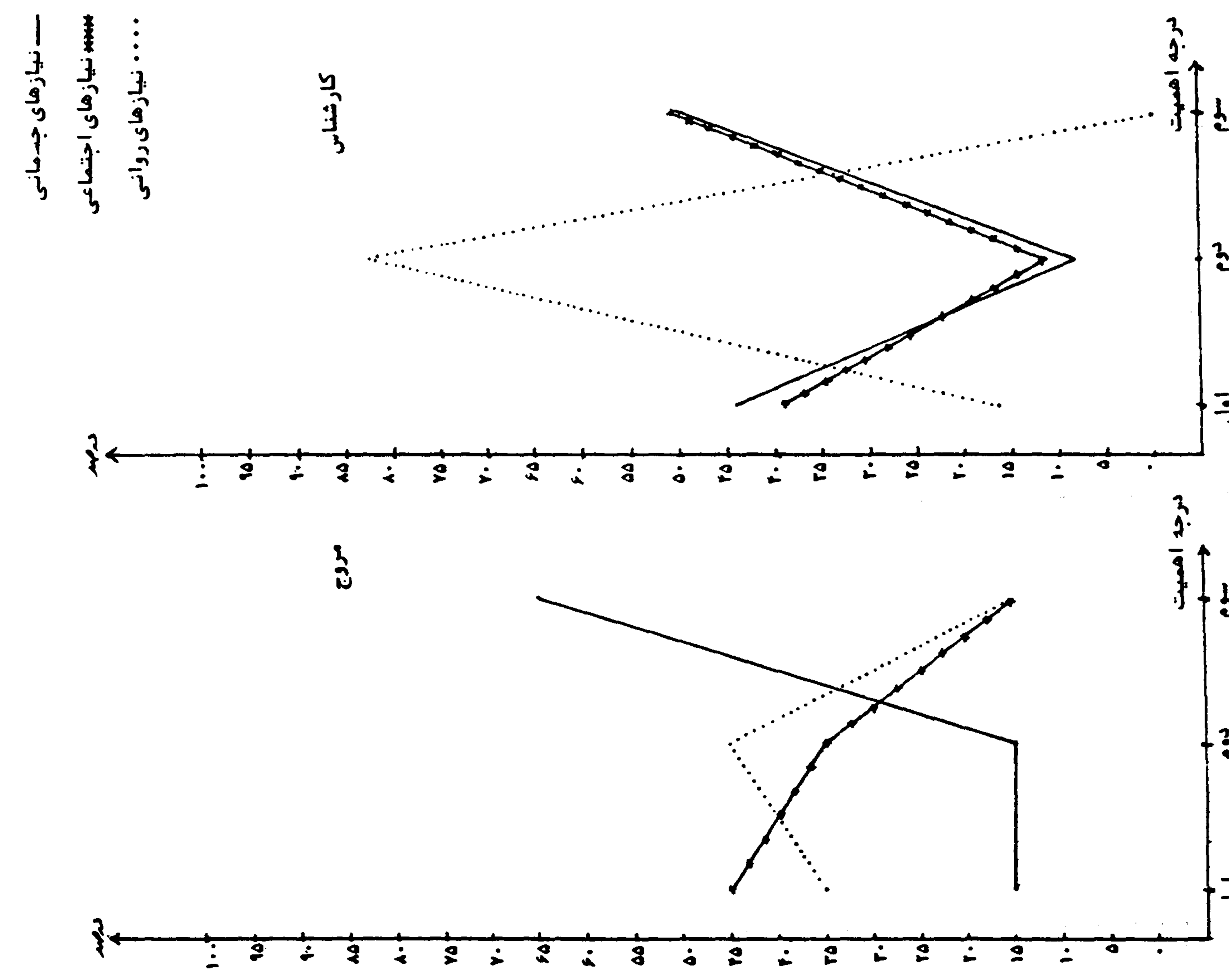

شکل ۳- درجه اهمیت عوامل مختلف در رفع نیازهای

روانی مروج از دیدگاه مروجین و کارشناسان ترویج *

شکل ۴- درجه اهمیت عوامل مختلف در رفع نیازهای اجتماعی مروج ازدیدگاه مروجین و کارشناسان ترویج.

شکل ۵- درجه اهمیت عوامل مختلف در رفع نیازهای جسمانی اجتماعی، روانی مروج ازدیدگاه مروجین و کارشناسان ترویج.

درمیان عوامل موثر در رفع نیازهای روانی بیشترین افراد یعنی ۶۶/۶ درصد کارشناسان، دادن ارزش و اعتبار لازم بکار مروج را در درجه اول اهمیت خود قرار داده اند و این در حالیست که فقط ۴۰ درصد از مروجین برای این امر درجه اول اهمیت را قائل شده اند. درمیان عوامل موثر در رفع نیازهای اجتماعی تعداد قابل ملاحظه ای از افراد یعنی ۸۵ درصد از مروجین و ۸۸/۸ درصد کارشناسان مورد توجه و قبول روستائیان را در درجه اول اهمیت قرار داده اند.

نتایج

برطبق اهداف تحقیق نتایج در دو قسمت جداگانه بیان میگردد.

قسمت اول که مربوط به تعیین درجه اهمیت هر يك از عوامل موثر در رفع نیازهای جسمانی، روانی و اجتماعی مروج می باشد، تامین حقوق کافی با ۵۵/۵ درصد نظرسر کارشناسان و ۵۰ درصد نظر مروجین درمیان عوامل موثر در رفع نیازهای جسمانی در درجه اول اهمیت قرار گرفته است.

جدول ۱- تعیین اولویت بین عوامل موثر در رفع نیازهای جسمانی مروج*

عوامل موثر	اولویت	اول	دوم	سوم	چهارم	پنجم	ششم	هفتم	جمع
حقوق	۱۴۰	۴۸	۲۰	۸	۶	۲	۱	۱	۲۲۵
مسکن	۳۵	۸۴	۳۵	۲۰	۹	۶	۱	۱	۱۹۰
ارتقاء گروه	۶۳	۴۸	۱۰	۲۰	۲۴	۸	۲	۲	۱۷۵
آموزش فرزندان	۲۱	۶	۵۵	۵۶	۲۱	۲	۱	۱	۱۶۲
بهداشت	۰	۱۸	۴۵	۲۰	۳۹	۱۲	۲	۲	۱۳۶
امتیازات خاص	۷	۱۸	۲۵	۱۶	۳	۱۰	۱۹	۱۹	۹۸
رفاه	۰	۶	۰	۱۲	۱۲	۳۶	۱۲	۱۲	۷۸

* ارقام جدول ۱، ۲، ۳ و ۴ بر اساس جمع بندی پاسخهای داده شده به هر يك از عوامل با دادن نریبهای به آنها بدست آمده است.

جدول ۲- تعیین اولویت بین عوامل موثر در رفع نیازهای اجتماعی مروج

عوامل موثر	اولویت	اول	دوم	سوم	چهارم	جمع
توجه روستائیان	۱۳۲	۹	۰	۲	۱۴۳	
توجه مسئولین	۴	۵۷	۱۸	۹	۸۸	
توجه خانواده	۱۶	۳۳	۱۸	۱۴	۸۱	
توجه همکاران	۰	۱۵	۴۰	۱۳	۶۸	

با توجه به آمار بدست آمده میتوان با قاطعیت گفت که مسئله مورد توجه و قبول روستائیان از نظر مروجین و کارشناسان از اهمیت خاصی برخوردار است. در پاسخ به این سوال که کدامیک از عوامل روانی، اجتماعی و جسمانی در اهمیت، بیشتر، قرار دارد؟ ۴۵ درصد از مروجین و ۳۸/۸ درصد از کارشناسان نیازهای اجتماعی، ۱۵ درصد از

مروجین و ۴۴/۴ درصد از کارشناسان نیازهای جسمانی و بالاخره ۳۵ درصد از مروجین و ۱۶/۶ درصد از کارشناسان نیازهای روانی را در درجه اول اهمیت خود قرار داده اند. لازم بیادآوری است که ۵ درصد از مروجین به این سؤال پاسخی نداده اند.

قسمت دوم که در مورد اولویت بندی بین عوامل

جدول ۳- تعیین اولویت بین عوامل موثر در رفع نیازهای روانی مروج

عوامل موثر	اولویت	اول	دوم	سوم	چهارم	جمع
ارزش و اعتبار	۸۰	۳۹	۸	۳	۱۲۴	
ادامه تحمیل	۵۲	۳۹	۸	۸	۱۰۷	
رضایت خاطر	۴	۳۳	۳۴	۹	۸۰	
ثبات	۱۶	۹	۲۶	۱۸	۶۹	

جدول ۴- تعیین اولویت بین نیازهای جسمانی، اجتماعی و روانی مروج

نیازها	اولویت	اول	دوم	سوم	بی جواب	جمع
روانی	۴۰	۷۲	۶	۱	۱۱۹	
اجتماعی	۶۴	۲۷	۲۴	۱	۱۱۶	
جسمانی	۴۴	۱۲	۴۴	۱	۱۰۱	

مختلف در جذب افراد به حرفه مروجی است نتایج حاصل از این بررسی نشان میدهد که در بین عوامل موثر در رفع نیازهای اجتماعی مورد توجه و قبول روستائیان و مسئولین اداره بودن و در بین عوامل موثر در رفع نیازهای روانی دادن ارزش و اعتبار لازم بکار مروج و ایجاد امکانات ادامه تحصیل و در بین عوامل موثر در رفع نیازهای جسمانی تامین حقوق کافی و مسکن ارزان قیمت هر کدام بترتیب در اولویت اول و دوم قرار گرفته اند. در مورد تعیین اولویت بین سه عامل روانی، جسمانی و اجتماعی، چنین آمار بدست آمده استنباط می گردد که رفع نیازهای روانی با ۱۱۹ امتیاز و نیازهای اجتماعی با ۱۱۶ امتیاز و نیازهای جسمانی با ۱۰۱ امتیاز بترتیب در اولویت اول تا سوم قرار گرفته اند.

۱- یکی از جاذبه هائیکه می توان در حرفه مروجی از آن یاد کرد تامین حقوق کافی برای مروجین است. همانطور که در جدول شماره ۱ ملاحظه می گردد، مسئله حقوق با ۲۲۵ امتیاز اولویت اول این عامل را در جذب افراد به حرفه مروجی نسبت به سایر عوامل دیگر نمایان میسازد. این رقم با توجه به اینکه ۵۰ درصد از مروجین و ۵۵/۵ درصد کارشناسان مسئله حقوق را در درجه اول اهمیت و ۳۵ درصد از مروجین و ۵/۵ درصد از کارشناسان آن را در درجه دوم اهمیت قرار داده اند، بدست آمده است. خاطر نشان می سازد که تعداد افرادی که مسئله حقوق را در درجات سوم اهمیت به بعد قرار داده اند همانطور که در شکل شماره ۱ و ۲ مشاهده می شود در اقلیت میباشند.

۲- از دیگر جاذبه هائیکه میتوان در حرفه مروجی از آن یاد کرد تامین مسکن رایگان یا ارزان قیمت برای مروجین است که با ۱۱۹ امتیاز در اولویت دوم قرار گرفته است (جدول شماره ۱). تامین مسکن برای مروجین را

بحث

الف - در رابطه با نیازهای جسمانی

عوامل در بین درجات اول تا هفتم در شکل شماره ۱ و ۲ نشان داده شده است.

ب- در رابطه با نیازهای اجتماعی

۱- در رابطه با مسائلی که بعنوان نیازهای اجتماعی مروجین مطرح می شود، مهمترین نکته ای که میتوان به آن اشاره نمود موضوع توجه روستائیان بکار مروج است که با ۱۴۳ امتیاز اول خود نشان می دهد (جدول شماره ۲). این موضوع زمانی در قالب یک مسئله مهم جلوه میکند که اکثریت مطلق افراد مورد مطالعه یعنی ۸۵ درصد مروجین و ۸۸/۸ درصد کارشناسان (شکل شماره ۴) آن را در درجه اول اهمیت خود قرار داده اند.

۲- نکته دیگری که در این بررسی به آن اشاره شده است مسئله توجه مسئولین اداره به مروجین است. این مطلب همانطور که در جدول شماره ۲ مشاهده می شود با ۸۸ امتیاز در اولویت دوم قرار گرفته است. در این مورد بیشترین رقم یعنی ۶۵ درصد مروجین و ۳۳/۳ درصد کارشناسان درجه اهمیت دوم را قائل بوده اند. مورد توجه و قبول مسئولین اداره بودن از دیدگاه مروجین با ۲۰ درصد درجه سوم، ۱۵ درصد درجه چهارم و از دیدگاه کارشناسان با ۲۷/۷ درصد درجه سوم و ۳۳/۳ درصد درجه چهارم اهمیت ذکر شده است (شکل شماره ۴).

۳- مورد توجه خانواده بودن با ۸۱ امتیاز در اولویت سوم قرار گرفته است. همانطور که در شکل شماره ۴ مشاهده می شود، توجه افراد به این مسئله بتدریج از درجه ۱ تا ۴ کاهش داشته است. در این رابطه بیشترین افراد یعنی ۳۵ درصد از مروجین این عامل را در درجه چهارم و ۳۸/۸ درصد کارشناسان این عامل را در درجه سوم و چهارم قرار داده اند.

۴- مورد توجه همقطاران و همکاران با ۶۹ امتیاز در آخرین اولویت بین سایر عوامل در رفع نیازهای اجتماعی

۵ درصد مروجین و ۲۲/۲ درصد کارشناسان در درجه اول اهمیت، ۲۵ درصد از مروجین و ۵۰ درصد کارشناسان در درجه دوم، ۲۵ درصد مروجین و ۱۱/۱ درصد کارشناسان در درجه سوم اهمیت قرار داده اند. همانطور که در شکل شماره ۱ و ۲ مشاهده می شود رقم مزبور بتدریج برای درجه اهمیت چهارم به بعد کاهش می یابد.

۳- فراهم کردن امکاناتی برای ارتقا گروه و پایه مروجین از دیگر عواملی است که در این بررسی طبق جدول شماره ۱ با ۱۷۵ امتیاز در اولویت سوم قرار گرفته شده است. همانطور که در شکل شماره ۱ و ۲ مشاهده می شود پراکندگی ارقام در بین درجات ۱ تا ۷ طوری است که می توان حدس زد مروجین و کارشناسان در این رابطه اتفاق نظر ندارند.

۴- فراهم ساختن امکانات آموزشی برای فرزندان مروجین که با ۱۶۲ امتیاز در اولویت چهارم قرار گرفته است (جدول شماره ۱) نکته دیگری است که باید برای آن اهمیت زیادی قائل شد. این موضوع با بیشترین رقم یعنی ۴۵ درصد نظر مروجین درجه چهارم و ۴۴/۴ درصد نظر کارشناسان در درجه سوم اهمیت قرار گرفته شده است. همانطور که در شکل شماره ۱ و ۲ مشاهده می شود تعداد افرادی که مسئله آموزش فرزندان خود را در درجات اول و دوم و ششم و هفتم اهمیت قرار داده اند، در اقلیت می باشند.

۵- فراهم کردن امکانات بهداشتی و درمانی برای مروج و خانواده او با ۱۳۶ امتیاز، ایجاد امکان استفاده از امتیازات خاص مانند استفاده از تورهای داخلی و خارجی، تخفیف بلیط هواپیما و دعوت در جشنهای ملی با ۹۸ امتیاز و همچنین فراهم ساختن امکانات رفاهی با ۷۸ امتیاز در این بررسی بترتیب در اولویتهای پنجم تا هفتم قرار گرفته (جدول شماره ۱). توزیع ارقام برای این

های سوم و چهارم از دیدگاه مروجین و کارشناسان در هیچ قرارداد ۰ همانطور که در شکل شماره ۳ نشان داده شده است موضوع آرامش و رضایت خاطر با حداکثر رأی مروجین و کارشناسان یعنی ۵۰ درصد مروجین و ۲۸/۸ درصد کارشناسان اولویت سوم و مسئله ثبات و اطمینان خاطر نیز با بالاترین رقم یعنی ۴۵ درصد مروجین و ۵۰ درصد کارشناسان اولویت چهارم را تأیید می نماید.

تعیین اولویت بین نیازهای روانی، اجتماعی جسمانی مروج :

با توجه به جدول شماره ۴ بین سه عامل مزبور نیازهای روانی مروجین با ۱۱۹ امتیاز در اولویت اول قرار گرفته است. این رقم با توجه به ۳۵ درصد نظر مروجین و ۱۶/۶ درصد نظر کارشناسان که نیازهای روانی را در درجه اول اهمیت و ۴۵ درصد مروجین و ۸۳/۳ درصد کارشناسان که این موضوع را در درجه دوم اهمیت قرار داده اند بدست آمده است. همانطور که در شکل شماره ۵ دیده میشود درصد افرادی که برای نیازهای روانی درجه سوم اهمیت را در نظر گرفته اند بسیار کم است.

در جدول مزبور نیازهای اجتماعی با ۱۱۶ امتیاز در اولویت دوم قرار گرفته شده است. به شکل شماره ۵ توجه کنید مروجین با ۴۵ درصد یعنی بالاترین رقم نیازهای اجتماعی را در درجه اول اهمیت قرار داده اند در حالیکه کارشناسان با بیشترین رقم یعنی ۵۰ درصد برای آن درجه سوم را قائل بوده اند.

نیازهای جسمانی با ۱۰۱ امتیاز در اولویت سوم قرار گرفته که در این رابطه ۶۵ درصد مروجین یعنی بالاترین رقم آنها و ۵۰ درصد کارشناسان آنرا در درجه سوم اهمیت قرار داده اند. با توجه به شکل شماره ۵، ۱۵ درصد از مروجین درجه اول و دوم اهمیت و ۴۴/۴ درصد کارشناسان درجه اول اهمیت را برای این موضوع در نظر گرفته اند.

قرار گرفته شده است. به شکل شماره ۴ توجه کنید دیدگاههای مروجین و کارشناسان در این رابطه تا حدود زیادی به هم شباهت دارد. همانطور که در شکل مشخص شده است اکثریت مطلق افراد یعنی ۵۰ درصد مروجین و ۵۵/۵ درصد کارشناسان درجه اهمیت سوم و بعد از آن ۴۰ درصد مروجین و ۲۷/۷ درصد کارشناسان درجه اهمیت چهارم برای این عامل قائل بوده اند.

ج - در رابطه با نیازهای روانی مروج.

۱- بررسیهای بعمل آمده نشان میدهد که دادن ارزش و اعتبار لازم بکار مروج که ۴۰ درصد مروجین و ۶۶/۶ درصد کارشناسان آنرا در درجه اول اهمیت قرار داده اند با ۱۲۴ امتیاز (جدول شماره ۳) رجحان خود را نسبت به سایر عوامل موثر در رفع نیازهای روانی مروج آشکار کرده است. همانطور که در شکل شماره ۱ مشخص شده است مروجین با ۳۵ درصد، ۱۵ درصد و ۱۰ درصد رأی و کارشناسان با ۲۲/۲ درصد، ۵/۵ و ۵/۵ درصد رأی بترتیب درجات دوم تا چهارم اهمیت را برای این امر پیشنهاد کرده اند.

۲- فراهم کردن امکانات ترقی و ادامه تحصیل از موارد مهم دیگری است که با ۱۰۷ امتیاز در اولویت دوم از نیازهای روانی مروج قرار گرفته شده است (جدول شماره ۳). در این رابطه طبق شکل شماره (۳)، ۴۵ درصد مروجین و ۲۲/۲ درصد کارشناسان درجه اول اهمیت و ۳۰ درصد مروجین و ۳۸/۸ درصد کارشناسان درجه دوم اهمیت و ۵ درصد مروجین و ۱۶/۶ درصد کارشناسان درجه سوم و بالاخره ۲۰ درصد مروجین و ۲۲/۲ درصد کارشناسان درجه چهارم اهمیت را پیشنهاد کرده اند.

۳- آرامش و رضایت خاطر در محیط کار و همچنین ثبات و اطمینان خاطر از دیگر عواملی است که بعنوان نیازهای روانی مروج با ۸۰ و ۶۹ امتیاز بترتیب در اولویت

مدیرکل سازمان ترویج کشاورزی و آقای مهندس اکبرمیری
 قائم مقام سازمان ترویج کشاورزی به جهت مساعدتهای
 بیدریغ ایشان در فراهم آوردن امکانات تحقیق و همچنین
 کلیه مروجین و کارشناسان ترویج عزیزی که در تکمیل
 پرسشنامه در این تحقیق همکاری داشته اند سپاسگزاری
 می نماید.

سپاسگزاری

در این مطالعه افراد بسیاری با کمال صمیمیت
 همکاری نموده اند که بدین وسیله از کلیه آنها بویژه آقای
 دکتر هوشنگد ایروانی مدیر گروه ترویج و آموزش کشاورزی
 دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران به جهت راهنماییها
 ایشان در امر تحقیق و آقای مهندس احمدعلی عباس آبادی

REFERENCES

مراجع مورد استفاده

- ۱- پرهیزکار، ک . ۱۳۶۳ . اصول و مبانی علمی و طبقة بندی و ارزشیابی مشاغل . انتشارات پژوهشیار .
- ۲- حجازی ، ی . ۱۳۶۴ . برنامه ریزی به منظور جذب ، پرورش و نگهداری مروج . مقاله ارائه شده در سومین سمینار علمی ترویج کشاورزی کشور ، دانشگاه شهید چمران .
- ۳- حجازی ، ی . ۱۳۶۴ . در جستجوی مروج . مجله زیتون ، شماره ۳۴ .
- ۴- شفیعی آبادی ، ع . ۱۳۵۹ . راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه ای و نظریه های انتخاب شغل . انتشارات رشد .
- 5- Dreikurs, R. 1950. Fundamentals of Adlerian Psychology, Chicago, Alfred Adler Institute.
- 6- Dunn, J.D. & C. Stephons, 1972. Management of Personnel Manpower Management and Organizational Behavior, New York; McGraw-Hill Book Company.
- 7- Hulin, C.H. 1966. Job Satisfaction and Turn over in a Female population, Journal of Applied Psychology, Vol. 50 : PP. 281.
- 8- Karami, B. 1981. Determinants of Job Satisfaction Among the Agricultural Extension Agents of Iran.

EXTENSION AGENTS' JOB'S ATTRACTIONS.

Y. HEJAZI

Instructor, Department of Extension and Agricultural Education,
College of Agriculture, University of Tehran, Karaj, Iran.

Received for publication, March, 9, 1987.

ABSTRACT

The goal of this study was to determine the main extension workers jobs attractions. Two objectives were under concern, (I) to determine the degree of importance of factors which are effective for attracting individual to the job and (II) to determine the priorities of such factors.

Charles Hulnis study (1966) and also Dunn and Stephen's study (1972) about job satisfaction and Shafee-Abadi's model about individual's needs in job selection (1980) have been in concern. The population of this study consisted of 50 extension experts, and extension workers of the year 1986 selected by the Iran's extension organization. A questionnaire was given to each of them and statistical analysis consisted of percentile calculation for determining the degree of importance of effective factors for attracting individuals to the extension worker's job, and giving different weights to the options for each question and summing up the total points of given answers.

The results of the study indicates that the effective factors in meeting psychological needs are (1) giving necessary value and credit to the extension worker's job and (2) offering the opportunity for continuation of their education; respectively as the first and second priority. The effective factor's in meeting social needs are (1) to be accepted by farmers and (2) to get attention from supervisors. The effective factors in meeting the physical needs are (1) enough salary and (2) having their own houses for living.

Classification of the priorities indicates: (1) meeting extension worker's psychological needs as the first priority, (2) meeting social needs as the second priority and (3) meeting physical needs as third priority.